

TOPTECHNIEK IN BEDRIJF IN REGIO TWENTE

DATUM: 12 MEI 2015

ACHTERGROND

De Twentse vmbo-scholen, het ROC van Twente, het regionale bedrijfsleven, metalektro bedrijfsopleidingen REMO en SMEOT willen samen met de Universiteit Twente en Saxion Hogescholen het bètatalent van jongeren ontwikkelen door een bedrijfsgerichte, gecoördineerde en doorlopende programmaliijn techniek te ontwerpen waarin de bètamentaliteit en het bètatalent van jongeren wordt geactiveerd. Hierbij wordt rekening gehouden met verschillen in achtergronden (doelgroepen), kennis- en opleidingsniveau, geslacht, verwachtingspatronen, interesse en begaafdheden. De Twentse aanpak betekent: dwars door de opleidingen in vmbo en mbo heen en samen met de bedrijven en aanpalende instellingen op hbo- en wo-niveau. Deze aanpak sluit aan op de provinciale stimulans om de technische mbo-opleidingen en “vakmanschap” stevig op de kaart te zetten en te ondersteunen met de provinciale campagne “Vakmanschap is meesterschap” en met een startbijdrage aan het onderzoek naar effectieve bèta-promotie en bèta-talentmaximalisatie door het Center of Expertise Techniek Onderwijs (TSE-CTO).

SAMENWERKING IN DE REGIO TWENTE

Ten behoeve van de uitvoering van Toptechniek In Bedrijf in de regio Twente is een nieuwe projectorganisatie ingericht, bestaande uit een Stuurgroep, Projectleider en een aantal deelprojectleiders die specifieke projecten uitvoeren die onderdeel van de Twentse aanpak uitmaken. Het onderwijsveld is op MBO niveau met 1 instelling redelijk overzichtelijk. Binnen Tib wordt met 14 VMBO scholen samengewerkt. Toptechniek in Bedrijf heeft momentum gekregen (is versterkt en verbreed) door ontwikkelingen in het veld, waaronder de dynamiek van het Techniepact, toenemende druk op VMBO scholen (teruglopende leerlingenaantallen), samenwerking binnen het CIV en de economische crisis. In de Stuurgroep nemen naast vertegenwoordigers van het VMBO en het MBO ook twee vertegenwoordigers namens het bedrijfsleven zitting, en worden strategische kaders en ontwikkelingen besproken. De deelprojecten worden door werkgroepen getrokken en uitgevoerd. De projectleider fungeert als schakel tussen deze verschillende niveaus en ondersteunt en soufleert waar nodig.

Met het aflopen van het formele programma zal ook de Stuurgroep worden opgeheven en de (project-) organisatiestructuur die daar onder hangt. Dat betekent niet dat daarmee een einde komt aan de samenwerking: er wordt gekoerst op borging op activiteiten en netwerkniveau door zaken nadrukkelijk bij scholen te beleggen.

Er zijn goede ervaringen opgedaan binnen het huidige samenwerkingsconstruct. Partijen maken in toenemende mate gebruik van elkaars kennis en expertise.

MACRODOELMATIGHEID

Omdat er slechts één ROC in de regio Twente is, spelen macrodoelmatigheidsvraagstukken op MBO niveau niet. Op VMBO niveau speelt dit vraagstuk wel. In Twente is in Rijssen het Bouwgilde gerealiseerd (rondom de opleiding Bouw en Infra, een gezamenlijke praktijklocatie van 3 VMBO scholen met het Opleidingscentrum (OCT) en het ROC van Twente.

Bouwgilde bundelt diverse bouwopleidingen van verschillende onderwijsinstellingen binnen één locatie. CSG Reggesteyn, het ROC van Twente, Bouwmensen Twente/Rijssen (voorheen OCT) werken samen aan een bouwschool voor de brede regio Rijssen. De samenwerking is ingezet om de doorlopende leerlijn vmbo-mbo-hbo verder te optimaliseren. Hierbij staat de kwaliteit van het praktijkgedeelte van het beroepsonderwijs in de bouwbranche centraal.

Daarnaast kan opgemerkt worden dat met het CIV heel intensief wordt samengewerkt met het bedrijfsleven. Dat programmaonderdeel valt weliswaar buiten de scope van programmaliijn 1, maar is een goed voorbeeld van steeds nauwere samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt in de regio.

VAKMANSCHAPSROUTE

Ten behoeve van de Vakmanschapsroute is de Twente Techtour georganiseerd, een kennismakings- en wervingsprogramma voor techniek dat voorziet in praktische beroepsinformatie met alle technieksectoren geïntegreerd in een lesprogramma. De kennismaking start al bij leerlingen van het basisonderwijs via de week van de techniek. Leerlingen bezoeken scholen en bedrijven. Ze maken een werkstuk en ook de ouders worden bij de voorlichting betrokken. Daarnaast wordt geïnvesteerd in techniekpromotie in het 2^e en 3^e leerjaar. In deze jaren doorlopen leerlingen een praktisch oriëntatieprogramma. Door middel van een VMBO Carrousel (bedrijfsbezoeken) met een steeds groter bereik en LOB (opleidingsoriëntatie) om een goed beeld van de beroepspraktijk te laten zien, met speciale aandacht voor meisjes en anderstalige leerlingen. Deze activiteiten zijn ondersteunend aan het aanwakkeren van interesse van jongeren voor een keuze voor een technische (beroeps)opleiding en daarmee een eerste stap richting doorlopende aandacht voor techniek vanaf de oriënterende fase van het VMBO. Via de vakmanschapsroute liggen er kansen om het vernieuwde vmbo op een heel praktische manier in te vullen en maatwerk te bieden voor leerlingen. Met het MBO zijn afspraken gemaakt wat het effect is voor de leerling van het volgen van bepaalde keuzemodulen in relatie tot zijn weg door de beroepskolom. Ook zijn er afspraken gemaakt over het gebruik van een set competenties door alle VMBO scholen in de regio. Deze verzameling competenties is opgesteld in overleg met bedrijfsleven, VMBO en MBO.

TECHNOLOGIEROUTE

Het Toptraject VMBO-MBO-HBO is voor excellente vmbo-leerlingen. Uitgangspunt is innovatie en excellentie, gekoppeld aan een sterke doorlopende leerlijn.

Het Toptraject is heel bewust geen versnellingsstraject, maar een kwaliteitstraject om een leerling gedegen voor te bereiden op een succesvolle HBO-carrière. Versnelling klinkt leuk en aardig, maar is niet de juiste benadering als je VMBO-GTL leerlingen optimaal wilt voorbereiden op het HBO. Door de ongunstige financiering en de contractuele verplichtingen is er in 2012 bewust voor gekozen om het Toptraject geen technologieroute te laten zijn.

BETROKKENHEID BEDRIJFSLEVEN

Twente is een bijzondere regio met een grote gemeenschapszin. Dat betekent dat partijen – en ook bedrijven – snel bereid zijn om mee te denken en samen op te trekken. De contacten tussen scholen en het regionale bedrijfsleven waren voor de start van Tib al sterk, maar zijn door de samenwerking toegenomen, met name vanuit het perspectief van het VMBO. Het voordeel van gecoördineerde samenwerking is dat voorkomen kan

worden dat bedrijven overvraagd worden. Het stroomlijnen van concrete vragen aan het bedrijfsleven maakt het voor alle betrokken geledingen prettiger samenwerken.

PROFESSIONALISERING DOCENTEN

Docenten van het ROC volgen bedrijfsstages, VMBO docenten worden door docenten van het MBO en vakexperts van buiten (waaronder praktijkopleiders) bijgeschoold. 5 VMBO scholen participeren op dit moment aan dit programma.

GEZAMENLIJKE TECHNIEKPROMOTIE

Scholen, bedrijven en overheden voeren gezamenlijk campagne op het gebied van techniekpromotie in de regio op basis van een rijke agenda met activiteiten. Die samenwerking bestond al voor Tib en is de afgelopen jaren onverminderd doorgezet. De activiteiten die onder de vlag van Tib Twente zijn opgezet en uitgevoerd zijn daarin meegenomen.

BIJVANGST TOPTECHNIEK IN BEDRIJF IN REGIO TWENTE

Toptechniek In Bedrijf in Twente is één van de katalysatoren geweest voor de verhoging van de instroom in het technisch (voorbereidend) beroepsonderwijs, met name in de harde techniek is de instroom gestegen. Gezamenlijke projecten zoals het Bouwgilde initiatief waren een aantal jaren geleden ondenkbaar geweest en zijn mooie resultaten om aan vast te houden en op voort te bouwen.

TOEKOMSPERSPECTIEF

In Twente wordt voortgebouwd op de resultaten die met Tib zijn geboekt. De projectstructuur als zodanig wordt losgelaten en een deel van de activiteiten is inmiddels geborgd binnen het ROC. Er is wel zorg over het in de lucht houden van een aantal activiteiten, zoals de VMBO Carroussel, die buitengewoon succesvol is en waar duizenden leerlingen aan meedoen. Zonder middelen en coördinatie zal het niet eenvoudig zijn om de continuïteit van dit instrument te borgen.

BEST PRACTICES

Macrodoelmatigheid: Bouwgilde